

FEDERALE ADVIESRAAD VOOR OUDEREN

Advies 2019/05

De Federale Adviesraad voor Ouderen, opgericht krachtens de wet van 8 maart 2007 tot oprichting van een Federale Adviesraad voor Ouderen en waarvan de leden benoemd zijn bij het koninklijk besluit van 13 november 2012 houdende benoeming van de leden van de Federale Adviesraad voor Ouderen, heeft tot taak om op eigen initiatief, op verzoek van de federale regering of op verzoek van een Wetgevende Kamer advies uit te brengen over de tot de bevoegdheid van de federale overheid behorende aangelegenheden met betrekking tot de pensioenen, de gelijkheid van kansen, de sociale integratie en de bestrijding van de kansarmoede, de toegankelijkheid tot de gezondheidszorg en de mobiliteit.

Met toepassing van artikel 3 §3,1° van voormelde wet van 8 maart 2007 brengt de Federale Adviesraad voor Ouderen volgend advies uit:

ADVIES VAN DE FEDERALE ADVIESRAAD VOOR OUDEREN BETREFFENDE HET HALFTIJDSPENSIËN

SITUERING VAN HET ADVIES

De Algemene Beleidsnota Pensioenen van 17 oktober 2018 vermeldt: “De Regering heeft beslist om het halftijds pensioen in te voeren in de pensioenstelsels van de werknemers, de zelfstandigen en de publieke sector”.

ADVIES

Algemeen

De FAVO bevestigt het advies dat werd opgemaakt naar aanleiding van de Algemene Beleidsnota Pensioenen (van 17 oktober 2018). De inrichting van een halftijds pensioen mag geen afbreuk doen aan de bestaande vormen van landingsbanen en uitstapmogelijkheden. Het halftijds pensioen moet zich beperken tot een bijkomend alternatief om de periode van de eindloopbaan te dynamiseren. Al was het maar om te voorkomen dat personen die niet voldoen aan de voorwaarden voor een halftijds pensioen geen andere mogelijkheden zouden hebben om de laatste arbeidsjaren werkbaar te houden.

Het halftijds pensioen moet een recht zijn voor iedere werknemer, zelfstandige of ambtenaar. Er mag geen onderscheid zijn naar aard van tewerkstelling, functie, bedrijf of sector.

Een werkgever kan niet verbieden dat een werknemer kiest voor het systeem van halftijds pensioen, noch kan de werkgever een werknemer hiertoe verplichten.

Deeltijds pensioen

Voor de FAVO mag een deeltijds pensioen niet beperkt blijven tot slechts één mogelijkheid: 50 % van het pensioen. In de drie pensioenstelsels moet het mogelijk zijn om het pensioen ook voor 1/3, 1/4 of 1/5 op te nemen.

Om actieven de kans te geven langer aan het werk te blijven, moet de overgang van een actieve loopbaan naar het pensioen gradueel kunnen verlopen.

Dit betekent dat een actieve het deeltijds pensioen jaarlijks moet kunnen uitbreiden: bijvoorbeeld van 1/5 naar 1/4, van 1/4 naar 1/3, van 1/3 naar 1/2.

Wie kiest voor een deeltijds pensioen, moet de tewerkstelling in evenredigheid met het deeltijds pensioen verminderen.

Hierbij kan de tewerkstelling in VTE-dagen juist vóór de ingangsdatum van het deeltijds pensioen vergeleken worden met de tewerkstelling in VTE-dagen na de ingangsdatum.

Hiermee moet vermeden worden dat iemand die bewust koos voor een deeltijdse tewerkstelling zonder bijpassing, later deze tewerkstelling zou combineren met een deeltijds pensioen zonder de tewerkstelling te verminderen.

Voor zelfstandigen is het moeilijker om het aantal dagen van tewerkstelling te bepalen. Als alternatief rekening houden met het inkomen, zorgt eveneens voor onzekerheid.

De FAVO vraagt dat in het stelsel van de zelfstandigen een regeling tot stand komt dat even accuraat is als dit in het stelsel van de werknemers en van de ambtenaren.

Dit betekent dat in de drie stelsels een evenwaardige regeling tot stand komt, dat gebaseerd is op een vermindering van:

- het aantal pensioenopleverende VTE-dagen, en
- het beroepsinkomen.

De keuze voor een deeltijds pensioen heeft tot gevolg dat een overschrijding van de beroepsinkomsten of van het aantal arbeidsdagen, als toegelaten arbeid moet worden aanzien.

Dit betekent dat in geval van overschrijding het deeltijds pensioen slechts kan worden verminderd in verhouding tot deze overschrijding.

De keuze voor een deeltijds pensioen is definitief.

Voorwaarden

De FAVO kan zich niet vinden in de voorwaarde dat men een tewerkstelling van 80 % van een voltijdse betrekking moet bewijzen gedurende de laatste 12 maanden voorafgaand aan de maand van de pensioenaanvraag.

Deze voorwaarde heeft tot gevolg dat vele oudere werknemers, en voornamelijk vrouwen, geen toegang verkrijgen tot het halftijds pensioen.

De FAVO vraagt een vermindering van het percentage tot 60 %.

Om het recht op een halftijds pensioen te verkrijgen, moeten perioden van tijdelijke werkloosheid, primaire ziekte-uitkering, vakantie, ... tijdens de laatste 12 maanden worden gelijkgesteld met gewerkte perioden.

Pensioenbedrag

De FAVO is van mening dat de berekening van een "voltijds" pensioen als basis dient voor het halftijds pensioen.

Dit houdt in dat hierbij rekening wordt gehouden met o.a.: minimum jaarrecht, minimumpensioen, supplement gewaarborgd minimum, pensioenbonus, ...

Heeft de halftijds gepensioneerde recht op een pensioenbonus in het pensioenstelsel waarin het halftijds pensioen wordt uitbetaald, dan is de FAVO van oordeel dat deze bonus volledig moet worden toegekend, en eventueel jaarlijks wordt aangepast.

Mypension

Kiezen voor een halftijds pensioen kan, afhankelijk van de situatie, een lager pensioenbedrag tot gevolg hebben dan wanneer de betrokkene voor een andere eindloopbaanregeling zou gekozen hebben.

Voor de FAVO is het daarom noodzakelijk dat Mypension wordt uitgerust met een simulatietool die toelaat een zo correct mogelijke raming te maken van het pensioenbedrag afhankelijk van het gekozen scenario:

- verderzetting van de bestaande loopbaan;
- verderzetting van de loopbaan in het kader van een uitstapmogelijkheid;
- verderzetting van de loopbaan in het kader van een halftijds pensioen;
- ...

Deze tool moet het mogelijk maken dat geïnteresseerden de financiële gevolgen van de verschillende alternatieven correct kunnen inschatten om zo een bewuste keuze te maken.

Cumulatie met andere sociale uitkeringen

De cumulatie van een rustpensioen met een ander vervangingsinkomen is niet toegestaan. De FAVO is echter van mening dat het pensioen van een gerechtigde op een halftijds pensioen niet onmiddellijk mag worden geschorst bij ziekte en/of tijdelijke werkloosheid. Werkloosheid en ziekte zijn niet iets waarvoor vrijwillig wordt gekozen, zodat de betrokkene hiervoor niet mag worden bestraft.

De FAVO stelt daarom voor om in geval van een halftijds pensioen dezelfde uitzonderingsmaatregelen toe te passen als bij een overlevingspensioen. Dit houdt in dat een verminderd halftijds pensioen gedurende maximum 12 al dan niet opeenvolgende maanden kan worden gecumuleerd met een ander vervangingsinkomen. De vermindering van het pensioenbedrag staat in verhouding met de halftijdse breuk van het halftijds pensioen.

Bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd

De FAVO is van mening dat een gerechtigde op een halftijds pensioen, bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd, niet mag worden verplicht voltijds in pensioen te gaan.

De betrokkene moet de mogelijkheid hebben om ook na de wettelijke pensioenleeftijd halftijds verder te blijven werken.

Afgeleide pensioenrechten

De FAVO aanvaardt dat om praktische redenen er geen afgeleide pensioenrechten aan de (gewezen) huwelijkspartner kunnen worden toegekend op basis van een halftijds pensioen.

Maar, dit mag echter niet tot gevolg hebben dat het recht op een halftijds pensioen op basis van de eigen loopbaan wordt beperkt.

Voor de FAVO mag een gerechtigde op een gezinspensioen evenmin worden uitgesloten van het recht op een halftijds pensioen.

De FAVO stelt voor om in geval van overlijden van een halftijds gepensioneerde, het overlevingspensioen toe te kennen vanaf de maand van overlijden.

Vergoeding voor arbeidsongevallen en beroepsziekten

De keuze voor een halftijds pensioen mag geen invloed hebben op de vergoeding wegens arbeidsongevallen en beroepsziekten.

Pas vanaf de ingangsdatum van het voltijds pensioen mogen de cumulatieregels voor arbeidsongevallen en beroepsziekten worden toegepast.

Aanvullend pensioen en groepsverzekering

Tijdens de periode van het halftijds pensioen kan de gerechtigde nog bijdragen tot een aanvullend pensioen of groepsverzekering.

De ingangsdatum van het halftijds pensioen mag, voor de pensioenen uit de tweede pijler, niet als ingangsdatum van het rustpensioen worden aanzien.

Het aanvullend pensioen mag daarom pas worden uitbetaald zodra de betrokkene voltijds met pensioen gaat.

Belastingen

In de huidige belastingreglementering wordt de cumulatie van een pensioen met een beroepsinkomen zwaar belast.

De FAVO vraagt naar de nodige fiscale omkadering, met name met betrekking tot de fiscale vrijstelling op pensioen, zodat een eventuele keuze voor het halftijds pensioen fiscaal niet wordt bestraft.

Goedgekeurd tijdens de algemene vergadering van 19 juni 2019.

**De voorzitter,
Maddie GEERTS**

**De ondervoorzitter,
Philippe ANDRIANNE**